

les 1 | woordenschat

Dichter in de nacht

Moedig gesprekken over de juiste omschrijving van woorden aan.

Lesdoelen

De kinderen:

- leren de betekenis van woorden rond het thema Nacht;
- leren hoe zij de betekenis van nieuwe woorden kunnen vinden.

INTRODUCTIE

15

- 1 Bekijk samen de themafilm. De kinderen letten op nieuwe woorden.
- 2 Stel de kijkvraag: *Wat doet de nachtdichter?*
Na afloop bespreken de kinderen de kijkvraag in tweetallen. Laat kinderen de zin afmaken. *De nachtdichter verzamelt ...*. Inventariseer de omschrijvingen.
- 3 Lees samen 'Wat ga je doen?' en 'Wat leer je ervan?'

INSTRUCTIE/BEGELEID OEFENEN

- 4 Bekijk samen het Zo zit het!-filmpje en lees 'Zo zit het!' Bespreek samen hoe 'Zo zit het!' in het filmpje terugkomt.
- 5 Gebruik het bronnenboek om voor te doen hoe je de betekenis vindt van 'nachtbraker'. Denk hardop: *Ik zoek het woord 'nachtbraker' in de tekst. Ik lees de zin met dat woord: 'Veel mensen noemen mij de nachtbraker.' Ik zoek woorden die bij nachtbraker horen. Daarom lees ik de volgende zin. 'Want als iedereen slaapt, ben ik vaak klaarwakker.' Het woord 'klaarwakker' hoort erbij. Een nachtbraker is 's nachts helemaal wakker. Nu ken ik de betekenis van het woord.*
- 6 Vraag welke (andere) nieuwe woorden de kinderen in de film hoorden en bespreek die ook samen. Gebruik de woordenschatfilmpjes of geef steeds zelf de betekenis.
- 7 De kinderen maken 'Probeer het'. Vraag hoe zij de betekenis vonden van 'aardedonker'.

ZELFSTANDIG

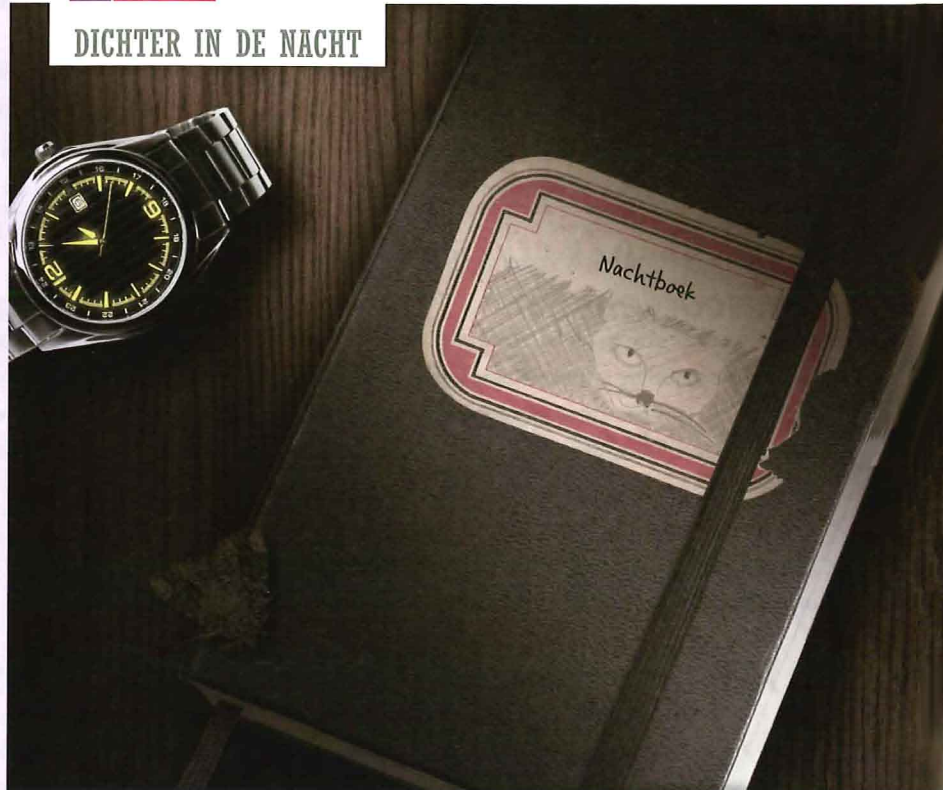
25

De groep gaat zelfstandig aan het werk. Licht enkele opdrachten kort toe.

Bij opdracht 3 en 4 zoeken kinderen de betekenis van de woorden in het bronnenboek. Wijs op de tip.

LES 1 | WOORDENSCHAT

DICHTER IN DE NACHT

24

LES 1 | WOORDENSCHAT

DICHTER IN DE NACHT

WAT GA JE DOEN?

Je zoekt de betekenis van woorden die over de nacht gaan.

WAT LEER JE ERVAN?

Je leert de betekenis van woorden.

ZO ZIT HET!

Hoe vind je de betekenis van een woord?

- Je leest erover. Je kunt verder lezen. De betekenis staat in de volgende zin. Je kunt ook teruglezen.
- De betekenis staat in de vorige zin.
- Je kijkt naar een plaatje.
- Je vraagt het aan iemand die het weet.

PROBEER HET

- a Dit woord komt in het filmpje voor: *aardedonker*. Hoe donker zal dat zijn?
 - een beetje donker
 - erg donker
 - bijna licht
- b Hoe heb je de betekenis gevonden?
 - Ik las erover.
 - Ik keek naar een plaatje.
 - Ik heb het aan iemand gevraagd.
 - Ik kende het woord al.

OPDRACHT 1

Wat is een nachtbraker?

- iemand die 's nachts inbreekt
- iemand die 's nachts ziek is
- iemand die tot laat in de nacht wakker blijft

OPDRACHT 2

Vul het goede woord in.

Kies uit: *klaarwakker* – *nachtbraker* – *schemerdonker* – *slapeloosheid*.

De dichter van de nacht wordt ook wel

nachtbraker _____ genoemd.

's Nachts is de dichter *klaarwakker* _____.

Hij heeft last van *slapeloosheid* _____.

De katten trekken er in het *schemerdonker* _____

op uit.

b Vul het goede woord in.

Een groep mensen die 's nachts werkt, is de

nachtploeg _____.

Iemand die 's nachts gebouwen bewaakt, is een

nachtwaker _____.

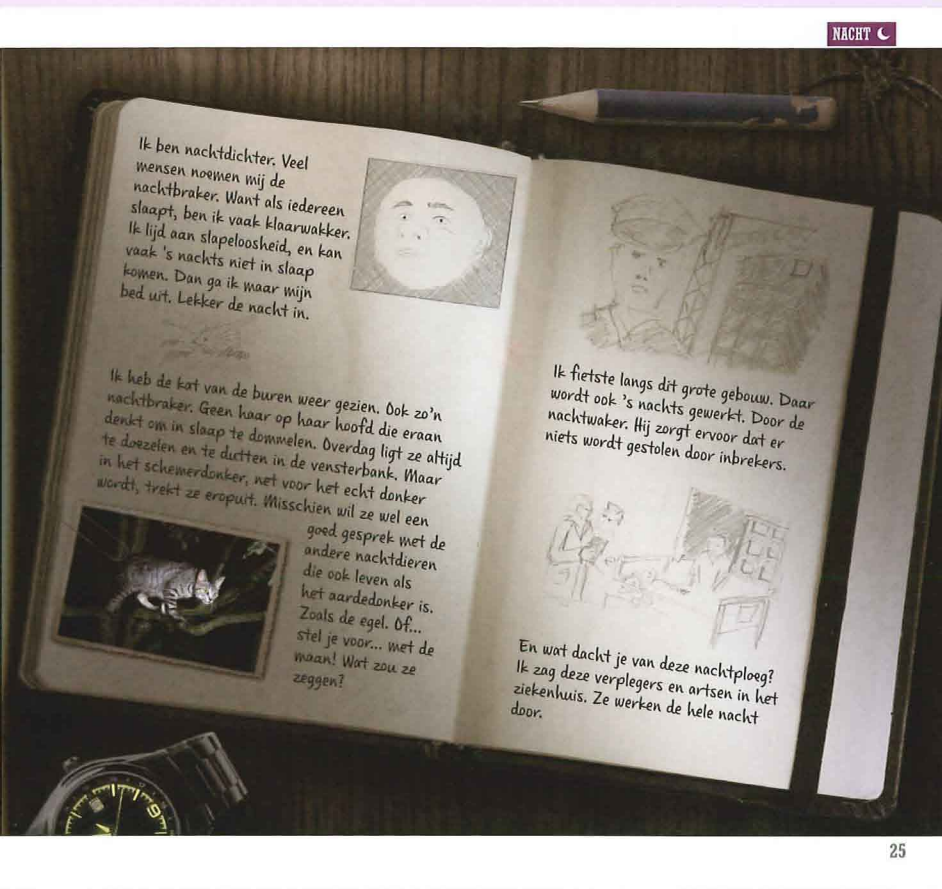
40

Didactiek

- Geef steeds (zelf) concrete omschrijvingen van de aangeboden woorden en/of gebruik ze in een contextzin. Blijf daarbij binnen de context van het thema.
- Maak gebruik van het woordenschatfilmpje (digibord).
- Maak zoveel mogelijk gebruik van het bronnenboek; praat met de kinderen over de illustraties en de teksten.

Materiaal

- themafilm Nacht
- bronnenboek bladzijde 24 en 25
- werkboek bladzijde 40 en 41
- antwoordenboek bladzijde 40 en 41
- digibordsoftware les 1 en woordenschatfilmpjes

NACHT

NACHT

OPDRACHT 3
Schrijf de woorden in de goede rij.
Kies uit: dutten – de slapeloosheid – de nachtwaker – dommelen – de nachtbraker – doezelen.

slaap	wakker
dutten	de nachtwaker
doezelen	de slapeloosheid
dommelen	de nachtbraker

OPDRACHT 4
Hoe donker is het er? Trek een lijn.

onder de grond

in de bioscoop

midden in de nacht

in een grot

aan het begin van de nacht

in een kamer met alleen kaarslicht

aardedonker

schemerdonker

KIJK TERUG
Kijk naar de woorden van de week.
Hoe heb je de betekenis gevonden? Vul bij elke manier twee woorden in.

- door erover te lezen
- door te kijken naar een plaatje

WOORDEN VAN DE WEEK

- aardedonker
- doezelen
- dommelen
- dutten
- klaarwakker
- de nachtbraker
- de nachtploeg
- de nachtwaker
- schemerdonker
- de slapeloosheid

10

VERLENGDE INSTRUCTIE

Kinderen die opdrachten niet zelfstandig kunnen maken, helpt u aan de instructietafel.

Maak opdracht 1 en 2 samen. Vooraf omschrijft u de woorden 'dommelen', 'doezelen' en 'dutten'. Denk hardop: *De kat van de burens slaperig in de vensterbank. Ze is aan het dommelen. Ze is half in slaap of half wakker. Soms is de kat aan het doezelen. Ik weet niet of ze echt slaapt. Als de kat overdag een licht slaapje doet dan is ze aan het dutten. Ze doet een dutje, net als mensen.*

Opdracht 1
Vertel hoe je met je maatje praat over het juiste antwoord.
Bedenk eerst zelf wat het juiste antwoord is. Vertel het daarna aan je maatje. Zijn jullie antwoorden hetzelfde? Vul dat dan in. Zijn jullie antwoorden verschillend? Kijk dan in het bronnenboek.

Opdracht 2
Lees eerst samen met de kinderen de woorden. Vraag welke woorden ze moeilijk vinden. Geef daarna aanwijzingen bij het opzoeken ervan in de brontekst. *Zoek het woord in de tekst. Lees de zin met dat woord. Zoek wat past bij dat woord.*
Bekijk van deze woorden anders de woordenschatfilmpjes nog even samen.

05

REFLECTIE

- 1 Bespreek 'Kijk terug' klassikaal. Vraag naar het moeilijkste woord van de week.
- 2 Vraag hoe de kinderen de betekenis hebben gevonden.

Verdieping (facultatief)
Voor verdieping van de woordenschat gebruikt u het woord 'slapeloosheid'. Geef als opdracht: *Als je van dit woord een plaatje mag maken, wat zou je dan tekenen? Laat de kinderen de tekening beschrijven.*